

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K-Po2 22/10

Glavni pretres 22.02.2011.

Izveštaj: Nataša Kandić i Slavica Jovanović, punomoćnice oštećenih

Ispitivanje svjedoka/oštećenog Draga Sabljaka

Ispitivanje svjedoka/oštećenih vrši se putem video-konferencijske veze iz Županijskog suda u Zagrebu.

Napad na Lovas počeo je oko 7:00 časova 10.10.1991. godine. Pešadijskom napadu prethodilo je granatiranje sela, kada je oštećena njegova kuća. On se tada nalazio u kući Zvonimira Martinovića, koja je bila pogođena *zolja*. Oko 8:00 sati srpski vojnici su meštane Hrvate isterivali iz kuća i odvodili ih do radionice Zemljoradničke zadruge. Među vojnicima je bio i optuženi Milan Devčić. Tog dana je ubijeno 20 Hrvata meštana sela. Sutradan uveče, optuženi Ljuban Devetak je sazvao sastanak u kino dvorani. U govoru koji je tom prilikom održao rekao je: *Ja sam komandant sela Lovasa, vlasnik sam sve pokretne i nepokretne imovine u njemu, svi morate držati otvorena vrata na kućama i obeležiti kuće belim tkaninama, a oko ruku morate nositi bele trake.* Na pitanje nekih meštana rekao je da će umesto novca biti uvedeni bonovi, a kasnije novac SAO Krajine. Svi radno sposobni Hrvati morali su da obavljaju prinudni rad. Svjedok/oštećeni je sa Ivicom Vidićem radio u radionici Zadruga. Po naređenju optuženog Ljubana Devetaka, srpski vojnici su 18.10.1991. muškarce meštane Hrvate povelili na minsko polje. Meštane su vojnici u dvorištu Zadruga bili zatvorili prethodnog dana, a tokom noći i jutro su ih tukli i zlostavljali. Njega je tukao Petronije koji mu je i prevlačio nožem preko grla. Petronije je tukao i povređivao nožem i druge zarobljene Hrvate. Među srpskim vojnicima bio je i Miodrag Novaković. Oko pola noći, neki vojnik je popisao imena svih zatvorenih Hrvata. Kada su stigli do parcele sa detelinom, vojnici su im naredili da se uhvate za ruke i kreću se po detelini pomerajući noge levo-desno. Ubrzo su u detelini videli metalne klinove povezane kanapom. Neko je aktivirao minu koja je eksplodirala, nakon čega su vojnici počeli da pucaju u njih. Svjedok/oštećeni je bio povređen od gelera, a mnoge zarobljene Hrvate ubili su srpski vojnici. Neko vreme bio je u nesvesti. Kada se osvestio, na putu je video vojno vozilo pored kojeg je prepoznao Voju Stanimirovića.

Ranjeni meštani Hrvati su kamionom odvezeni u bolnicu u Šid. Josip Turkalj je bio na samrti jer je bio teško povređen na minskom polju, a i prethodno teško pretučen u dvorištu Zadruga. Dok su u bolnici čekali u hodniku, iskoristio je nepažnju stražara i pobegao odatle. Njegova supruga, majka i ćerka otišle su iz sela 19. ili 20.12.1991. Za izlazak iz sela morale su da dobiju propusnicu.

Pitanja zamenika tužioca

Tokom napada na selo, video je Željka Krnjajića. Optuženi Ljuban Devetak bio je osoba sa najvećom vlasti u selu. Dok su bili zatvoreni u dvorištu Zemljoradničke zadruge, srpski vojnici su iz dvorišta Zadruga izveli 10-15 zatvorenih meštana koji su bili angažovani na obavljanju nekih tehničkih poslova. Svjedok/oštećeni pokušao je da izađe sa njima, ali ga je sprečio optuženi Petronije Stevanović. Taj optuženi je od zarobljenih meštana oduzeo novac i dragocenosti koje su imali kod sebe i odneo ih u kancelariju Zadruga. Pre polaska na minsko polje, do dvorišta Zadruga je došla grupa vojnika u svetlosmeđim maskirnim uniformama i sa šlemovima na glavama. Čuo je da su bili iz Valjeva. Tokom puta do minskog polja, neko od vojnika ubio je

Boška Bođanca koji, zbog povreda koje su mu srpski vojnici naneli u dvorištu Zadruge, nije mogao da hoda.

Pitanja branilaca optuženih

Za kretanje kroz selo bile su im potrebne propusnice koje su pregledali vojnici na punktovima koji su se nalazili na više mesta u selu. Obavljanje prinudnog rada niko nije smeo da odbije, jer su znali da bi u tom slučaju bili ubijeni. Na minskom polju ranjeno je 14 zarobljenih meštana Hrvata.

Pitanja predsednice veća

Video je kada je, na dan napada, Željko Krnjajić nekom vojniku naredio da odvede Josipa Ostruna, što je on i učinio, a nakon toga ga i ubio.

Pitanja punomoćnika oštećenih

Na pitanje punomoćnice oštećenih Slavice Jovanović, svedok/oštećeni je rekao da je, nakon njegovog bekstva, optuženi Ljuban Devetak ispitivao njegovu suprugu.

Ispitivanje svedokinje/oštećene Ane Štrangarević

Na dan napada na Lovas nalazila se u svojoj kući, dok se njen suprug Slavko Štrangarević sklonio u polje. Vratio se jer je video da gore kuće u selu. Javio se u Zemljoradničku zadrugu, gde je dobio naređenje da radi u mehaničarskoj radionici. Sa ostalim ženama Hrvaticama obavljala je prinudni rad u polju, a nešto kasnije po naređenju optuženog Ljubana Devetaka čistila je kancelarije u Zadruzi. Veoma je malo izlazila iz kuće, tako da joj nije poznato šta se tada dešavalo u selu, kao i okolnosti ubistva njenog supruga na minskom polju.

Pitanja punomoćnica oštećenih

Telo njenog supruga sahranjeno je u masovnoj grobnici na seoskom groblju.